

LUONNOS

Hallituksen esitys eduskunnalle oikeudenkäymiskaaren, ulosottokaaren ja maakaaren muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (asiointilain) 11 §:n muutos, joka on tullut voimaan 14.4.2026, on aiheuttanut epätietoisuutta siitä, sovelletaanko mainittua lainkohtaa sähköisesti toimitetun kanteen ja valituskirjelmän vireilletuloajankohdan määrittämiseen. Oikeustilaa selvennettäisiin oikeudenkäymiskaaren, ulosottokaaren ja maakaaren tehtävillä muutoksilla. Muutokset tehtäisiin videotallenneuudistuksen voimaantulosta säätämisen yhteydessä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Säännöskohtaiset perustelut

1.1 Oikeudenkäymiskaari

5 luku Riita-asian vireillepano ja valmistelu

1 §. Pykälän 2 momentissa säädetään haastehakemuksen vireilletulosta. Nykytilassa virka-ajan päätyttyä saapunut haastehakemus katsotaan saapuneeksi seuraavana arkipäivänä riippumatta haastehakemuksen saapumistavasta. Tätä lähtökohtaa ei muutettaisi. Sääntely on perustunut tarkoitukseen varmistaa asian vireilletuloajankohdan määräytyminen samoin perustein riippumatta siitä, millä tavoin haastehakemus on toimitettu käräjäoikeuteen (HE 190/2017 vp s. 41). Tiettyjen asioiden vireilletulo perustaa käräjäoikeudelle velvollisuuden merkitä asia kiireellisesti rekisteriin, mikä aiheuttaa vaikeuksia, jos asia saapuu virka-ajan päättymisen jälkeen. Tällaisesta velvollisuudesta on säädetty esimerkiksi konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annetun lain 8 §:ssä. Vielä voidaan huomauttaa, että lakivaliokunta on asiointilain muutosta käsitellessään pitänyt rikosasioiden osalta tärkeänä, että syytteen nostamisen määräaika päättyy jatkossakin määräajan viimeisenä päivänä tuomioistuimen aukioloajan päättyessä (LaVL 9/2025 vp).

Lainkohtaan lisättäisiin selventävä toteamus siitä, ettei sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain lailla 211/2026 muutettua 11 §:ää sovelleta virka-ajan päätyttyä käräjäoikeuteen sähköisesti toimitetun haastehakemuksen vireilletuloajankohdan määrittämiseen. Viittaussäännösten perusteella lainkohtaa sovelletaan myös hakemusasioissa, kuten esimerkiksi konkurssi- ja yrityssaneerausasioissa.

25 luku Muutoksenhaku käräjäoikeudesta hovioikeuteen

12 §. Pykälän 2 momentissa säädetään nykyään, että viimeistään määräajan päättymispäivänä ennen virka-ajan päättymistä asianosaisen on toimitettava valituskirjelmä käräjäoikeuden kansliaan. Valitusta, jota ei ole tehty määräajassa, ei oteta tutkittavaksi. Pykälää muutettaisiin lisäämällä siihen informatiivinen viittaus sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 11 §:ään. Mainittua pykälää on muutettu lailla 211/2026, joka on tullut voimaan 14.4.2026. Muutetun 11 §:n 1 momentin mukaan viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana.

Muutoksen tarkoituksena olisi selventää, että sähköisesti toimitetun valituskirjelmän saapumisajankohdan määräytymiseen sovellettaisiin asiointilain 11 §:ää. Tämän myötä olisi nykyistä selvempää, että valituskirjelmä voitaisiin toimittaa sähköisesti määräajan päättymispäivänä virka-ajan päättymisen jälkeenkin. Jotta lainkohta olisi yksiselitteinen ja selkeä, säännöksen sanajärjestyksestä muutettaisiin.

1.2 Ulosottokaari

11 luku Muutoksenhaku ulosottomiehen menettelyyn

3 §. Valituksen tekeminen ja peruuttaminen. Pykälään tehtäisiin samoista syistä vastaava muutos kuin oikeudenkäymiskaaren 25 luvun 12 §:ään. Samalla tehtäisiin kieliasuun eräitä muutoksia, joilla ei tavoiteltaisi asiallista muutosta.

1.3 Maakaari

9 luku Muutoksenhaku kirjaamisasioissa

3 §. Valitusaika. Pykälään tehtäisiin samoista syistä vastaava muutos kuin oikeudenkäymiskaaren 25 luvun 12 §:ään.

1.

Laki

oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 1 §:n 2 momentti ja 25 luvun 12 §:n 2 momentti, sellaisena kuin ne ovat, 5 luvun 1 §:n 2 momentti laissa 439/2018 ja 25 luvun 12 §:n 2 momentti laissa 165/1998, seuraavasti:

5 luku

Riita-asian vireillepano ja valmistelu

1 §

Kun haastehakemus saapuu kansliaan, asia tulee vireille ja sen valmistelu alkaa. *Poiketen siitä, mitä sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 10 ja 11 §:ssä on säädetty, jos haastehakemus on saapunut virka-ajan päätyttyä, katsotaan se saapuneeksi seuraavana arkipäivänä.*

25 luku

Muutoksenhaku kärjäoikeudesta hovioikeuteen

12 §

Asianosaisen on toimitettava valituskirjelmä kärjäoikeuden kansliaan viimeistään määräajan päättymispäivänä. Valituskirjelmä on toimitettava ennen virka-ajan päättymistä, jollei sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 11 §:stä muuta johdu. Valitusta, jota ei ole tehty määräajassa, ei oteta tutkittavaksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

ulosottokaaren 11 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulosottokaaren (705/2007) 11 luvun 3 §, sellaisena kuin se on laissa 778/2019, seuraavasti:

11 luku

Muutoksenhaku ulosottomiehen menettelyyn

3 §

Valituksen tekeminen ja peruuttaminen

Valituskirjelmä on toimitettava Ulosottolaitokselle *kirjallisesti tai sähköisenä viestinä* viimeistään 5 ja 6 §:ssä säädetyn määräajan viimeisenä päivänä. *Valituskirjelmä on toimitettava ennen virka-ajan päättymistä, jollei sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 11 §:stä muuta johdu.* Jos valitus myöhästyy, valitusoikeus menetetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

maakaaren 9 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maakaaren (540/1995) 9 luvun 3 §, sellaisena kuin se on laissa 922/2013, seuraavasti:

9 luku

Muutoksenhaku kirjaamisasioissa

3 §

Valitusaika

Muutoksenhakijan on toimitettava valituskirjelmä asianomaiseen maa- ja metsätalouden valitusajan päättämispäivänä. *Valituskirjelmä on toimitettava ennen virka-ajan päättymistä, jollei sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetun lain 11 §:stä muuta johdu.*

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä kuuta 20 .
